

การบริหารจัดการความเสี่ยงน้ำท่วมภาคเกษตรไทย

สรุปและจัดทำโดย : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร กรมส่งเสริมการเกษตร

การบริหารจัดการความเสี่ยง

กลุ่มพืช	จุดเปราะบาง (Fragile Points)	การลดผลกระทบ (Mitigation)	การเตรียมความพร้อม (Preparedness)	การตอบสนอง (Response)	การฟื้นฟู (Recovery)	เครื่องมือ/มาตรการ (preventive or corrective measures)
พืชไร่	ระบบรากสั้น ฝนน้ำท่วม 1-3 วัน รากขาด O ₂ ทำให้รากเน่า	สร้างคันดิน/ทำร่องระบายน้ำ ใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสม	แจ้งเตือนสภาพดินฟ้าอากาศและน้ำ พิจารณาเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนน้ำมา	สูบน้ำออกจากแปลงปลูก	สำรวจความเสียหาย/ปรับปรุงพื้นที่/ปรับปรุงบำรุงดิน	1.เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> Flood Risk Map เครื่องจักร (ผ่านการประสานหน่วยงานภาคี เช่น อปท. ปก. กำลังเจ้าหน้าที่ 2.มาตรการ <ul style="list-style-type: none"> ผลักดันให้มีแก้มลิง ทำประกันภัยพืชผล การฝึกอบรมเกษตรกร เกี่ยวกับการฟื้นฟูหลังน้ำลด การวางระบบการผลิต ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน พืชผสมผสาน สนับสนุนพันธุ์พืชและสารชีวภัณฑ์ แหล่งทุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ปรับปรุงพันธุ์ข้าว
พืชสวน	อ่อนไหวสูง ฝนน้ำท่วม 2-3 วัน รากขาด O ₂ ทำให้รากเน่าโคนเน่า	ยกร่อง ยกโคน ทำคูระบายน้ำ ใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสม	เร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ ตัดแต่งกิ่ง	เครื่องสูบน้ำเร่งสูบน้ำออกจากสวน	ให้ดินหมาดก่อนจึงลงเดินในแปลง พรวนดินรอบทรงพุ่ม ใส่ปุ๋ย	
พืชผัก	อ่อนไหวสูงสุด รากตื้นตันอวบ น้ำท่วม 1-2 วัน ตันเน่า ปนเปื้อนโรค	เลือกพื้นที่และฤดูปลูกพืช ยกร่อง และทำแปลงผักยกสูง	กระจายความเสี่ยง ปลูกเหลื่อมเวลา ปลูกหลายรุ่น	ไม่บริโภคน้ำ ล้างผักให้สะอาด หากจะบริโภค	เตรียมกล้าผักลวงหน้า ปรับปรุงดินและกำจัดเชื้อโรค ปลูกพืชทดแทนระยะสั้น	
พืชน้ำมัน	*พืชน้ำมันล้มลุก ไม่ทนน้ำท่วม น้ำท่วม 1-3 วัน ดอกร่วง ฝักเน่า ตันตาย	ยกร่อง มีทางระบายน้ำ เปลี่ยนหัวง เวลาปลูกให้เก็บเกี่ยวก่อนน้ำหลาก	ทำความสะอาดทางระบายน้ำ เก็บเกี่ยวก่อนเสียหาย ป้องกันโรค	สูบน้ำออกจากแปลงปลูก รวบรวมข้อมูลความเสียหาย	สำรวจพืช โรค ฟื้นฟู ปรับปรุงดิน เพิ่มปุ๋ย ปรับเปลี่ยนพืชปลูก	
ข้าว	ท่วมมิดต้น > 7 วัน ขาดแสง ท่วมระยะตั้งท้อง ไม่สร้างรวง และตาย ท่วมระยะเก็บเกี่ยว ทำให้ คอรวงเน่า ข้าวร่วง ข้าวงอก	ใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีแก้มลิงธรรมชาติในพื้นที่	เก็บเกี่ยวข้าวที่มีความสุกแก่ 80% ชะลอน้ำเข้าแปลง เคลื่อนย้ายเครื่องจักร เตรียมสเปียงและเรือ	อพยพ คน/ สัตว์/ สิ่งของ ติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด	จัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว จัดการดิน โรคและแมลงศัตรูพืช ช่วยเหลือชดเชย	